

Durmuş Hocaoğlu

Hamâsî/Romantik Milliyetçilik ve Realist/Performatif Milliyetçilik

Yeniçağ, “Analiz”., 05 Eylül 2008, Cuma., s.06
“Analiz” Sıra No: 685; 2008-076; Eylül-02

YENIÇAĞ

“Tarihte olmuş olan herşey olması gerektiği için olmuştur” der Marks; tam da O’na ve O’nun katı determinizmine yakışır bir kelâm. Tabiatıyla bu kadar katılığa îtiraz edilebilir, “*bunun neresinde insan irâdesi*” diye; ama Marks’ın tarihî determinizminin, kendi çağının hâkim anlayışı olan fizikî determinizmin bir uzantısı olmakla berâber bire-bir kopyası olmadığını ve herşeye rağmen insan irâdesine de bir âmil olarak yer verdiğini gözardı etmeyecek olursak, haksız da sayılmayacağını kabûl edebiliriz, etmeliyiz de; Haldûn da buna benzer hükümler beyânında bulunur ve o da haksız sayılamaz. Kıssadan hisse: Tıpkı, “*cehennem dediğin dal odun yoktur, herkes ateşini kendi götürür*” diyen Şâir’in anlatmak istediği gibi, nasıl ki, herkes kendi günahının ve sevâbının karşılığını alırsa, bir cemiyetin başına da, iyisiyle-kötüsüyle, tatlısıyla-acısıyla ne gelmişse kendi elinden gelmiştir ve bundan böyle de ne gelirse yine kendi elinden gelecektir; “tarihî kader” (*fatum historicum*) diye birşey varsa, işte o, budur ve yine burası da, milletin bütün başarılarını – çok kereler de mübâlağa ederek ve hattâ bâzı hâllerde vâki’ olduğu üzere gerçek dışı sanal tarihler îcadederek – tamâmiyle kendi hânesine kaydederken başarısızlıklarının bütün faturasını da aynı şekilde, başkalarına ciro eden romantik-hamâsî milliyetçiliğin görme kabiliyetinin kaybolduğu birçok “kör nokta”dan birisidir ve muhtemelen en riskli olanıdır. Tabiatıyla, böylesi bir milliyetçilik anlayışının açık bir oportünizm olmanın yanında, millete hizmetten ziyâde hezîmetine yaradığını da ayrıca tafsîle hâcet olmasa gerek; çünkü milleti sanal bir gerçeklik içine hapseder ve bir yandan aşırı bir büyüklük hissi yaratırken diğer yandan da zımnî olarak, başındaki belâlardan kurtulmasının yolunun “kötü düşmanlar”ın kötülüklerinden vazgeçmelerinden başka bir yol olmadığını telkin eder.

Hâlbuki aslolan **realist** ve **performatif** milliyetçiliktir. **Realist**; yâni, “*sen busun, senin gerçeğin budur*” diyebilmek ve **performatif**, yâni, her insan cemiyeti gibi milletlerin de kalitelerinin ve göreceklere saygının ve ciddiye alınmalarının da performanslarıyla orantılı olduğunu unutmuyarak, “*senin performansın bu ve sen ancak bu kadar saygıya lâyıksın; daha fazlasını istiyorsan - ki istemelesin, hem de büyük bir ihtirasla - daha daha yüksek performans göstermelisin, bunun başka yolu yok*” diyebilmek; tabiatıyla ve bittabiî, tezyif, tahkîr ve tasgîr kastiyle değil, bil’akis, tam ve noksansız bir ihlâs ve samimiyet ile ve ta’zîm, ta’zîz ve tebcîl kastiyle.

İşte, benim, bir evvelki yazımda, *Müslümanlara da Türklere de muhabbettim harlı değildir* derken kastettiğim budur tamîna; aslında Müslümanlara da Türklere de muhabbettimin harlı olmayışı, Müslümanlara da Türklere de muhabbettimin haddinden fazla harlı oluşundan ileri geliyor; öyle ki, tıpkı, Şeyh Sâdî-i Şîrazî’nin “*Ey İnsan!*”

Yaratan seni temiz yarattı! Öyleyse aklını başına toparla ve toprağa kirli girme; ayıptır!” diyerek İnsan’a haykırması gibi, ben de Müslümanlara ve Türklere dönerek öfke ile şunu haykırmak istiyorum:

“Ey Müslüman Ümmeti ve Ey Türk Milleti! Sizler ki tarihte büyük başarılarla imza attınız. İmdi; tarihte bir kere olmuş olan bir kere daha olabileceğine binâen, neden öyleyse bu perîşanlık, bu hantallık, bu uyuşukluk! Aklınızı başınıza toparlayın da *likaa’ullah* vakti geldiğinde rabbinizin huzuruna çıkacak ve ecdâdınıza kavuştuğunuzda onların yüzüne bakacak yüzünüz olsun!”

Ama şu ânda bence Müslümanların ve Türklerin böyle bir yüzü yok; tek bir basit misâl kâfî gelir sanırım: Cumhurbaşkanımız, Türkiye için her türlü fesadı karıştıran – ki kendi açısından elbet de haklı – Ermenistan’ın ayağına gitmeye boyun eğdi ise bunun kabahatini Ermenilere mi atalım?

*

**

İmdi; bu yazı burada böylece bırakılırsa maksat hâsıl olmayacağı gibi, amacının aksine de hizmet eder; o sebeple açmak lazım bâzı başlıkları: Millet, Halk, Ahâli, İslâm, Müslümanlık gibi.

